

Motion till riksdagen 2009/10:Ju369

av **Elina Linna m.fl. (v, m, c, kd)**

Sexuellt våld

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildning av personer inom rättsväsendet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en särskild handlingsplan mot sexuellt våld.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av en nationell hjälptelefon.¹

¹ Yrkande 3 hänvisat till SoU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

År 2008 polisanmäldes nästan 14 300 sexualbrott i Sverige. 5 446 av dessa var våldtäkter. Under de senaste tio åren har antalet anmälda sexualbrott stadigt ökat, vilket enligt Brottsförebyggande rådet kan bero på att både anmälningsbenägenheten och den faktiska brottsligheten ökar. Men mörkertalet när det gäller sexuella övergrepp är stort, och så lite som 10–20 procent av alla sexualbrott anmäls.

Regeringen presenterade en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor 2007. Skrivelsen tar ett brett grepp om våld i nära relationer med åtgärder för förbättrat bemötande av offer, stöd till utsatta barn och behandling av förövare. Den tar också upp våld i samkönade förhållanden. Allt detta är positivt, men inte tillräckligt. Förutom det stora problemet med att det sexuella våldet faktiskt ökar finns det allvarliga brister i den rättsliga hanteringen av sexualbrott, vilket resulterar i att allt för få fall går till åtal. Ett sätt att komma till rätta med detta är att kvaliteten på förundersökningarna höjs.

För många kvinnor som går igenom en rättegång efter att ha utsatts för sexuellt våld kan processen vara svår och smärtsam. Därför är det av största betydelse att åklagare, försvarare, målsägandebiträde och domare har kunskap om hur en våldtagen person reagerar psykiskt på det sexuella våldet och om hur traditionella genusstrukturer påverkar vår syn på sexualitet. Ett dåligt bemötande, t.ex. genom irrelevanta frågor om klädsel och utseende, under förundersökning och rättegång kan innebära att målsäganden upplever situationen som oerhört traumatisk och som ytterligare en kränkning. Därför krävs det att personer inom rättsväsendet får adekvat utbildning om sexuellt våld. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Arbetet mot sexualbrott måste prioriteras och ges tydligare fokus samt en högre grad av konkretion än vad det har i handlingsplanen Mäns våld mot kvinnor. En särskild handlingsplan mot sexuellt våld bör därför tas fram. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Alla som lagförs för sexualbrott, även den majoritet som inte får fängelsepåföljd, måste bedömas beträffande risk för återfall i brott. De som har en förhöjd risk för återfall skall erbjudas strukturerad träning i att styra sitt beteende för att inte begå nya övergrepp. Men arbetet mot det sexuella våldet måste också vara förebyggande. Förövare och personer som är oroliga för att de själva ska begå övergrepp kan bara undantagsvis få hjälp med att bryta sitt destruktiva beteende. Bristen på möjligheter till behandling utgör ett allvarligt hot mot barn och vuxna i samhället. Det saknas idag resurser att fånga upp personer som befinner sig i riskzonen för att begå sexuella övergrepp. En möjlighet som flera organisationer och forskare förespråkat är att inrätta en nationell hjälptelefon. Hit skulle människor kunna ringa anonymt när de känner sig oroade för tankar, fantasier och beteenden som gränsar till eller innebär sexuella övergrepp – antingen för att få akut hjälp, eller för att slussas vidare till behandling. Bemanningen bör bestå av beteendevetare och psykologer med särskild utbildning och god praktisk erfarenhet av arbete med frågor som rör sexuella övergrepp.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 25 september 2009

Elin Linna (v)

Sofia Arkelsten (m)

Rosita Runegrund (kd)

Annika Qarlsson (c)